

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 461/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej obchodnou spoločnosťou F., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. B. F., PhD., vedené pod sp. zn. Rvp 8908/2012 (EX 5632006), sp. zn. Rvp 8909/2012 (EX 39192006), sp. zn. Rvp 8910/2012 (EX 27492003), sp. zn. Rvp 8911/2012 (EX 11562007), sp. zn. Rvp 8912/2012 (EX 3052007), sp. zn. Rvp 8913/2012 (EX 5492006), sp. zn. Rvp 8914/2012 (EX 3712005), sp. zn. Rvp 8915/2012 (EX 6222006), sp. zn. Rvp 8916/2012 (EX 11632007), sp. zn. Rvp 8917/2012 (EX 5222006), sp. zn. Rvp 8918/2012 (EX 7932003), sp. zn. Rvp 8919/2012 (EX 3802003), sp. zn. Rvp 8920/2012 (EX 1592006), sp. zn. Rvp 8921/2012 (EX 1152007), sp. zn. Rvp 8922/2012 (EX 6062006), sp. zn. Rvp 8923/2012 (EX 3072007), sp. zn. Rvp 8924/2012 (EX 9292007), sp. zn. Rvp 8925/2012 (EX 462005), sp. zn. Rvp 8926/2012 (EX 5322006), sp. zn. Rvp 8927/2012 (EX 6032006), sp. zn. Rvp 8928/2012 (EX 9272007), sp. zn. Rvp 8929/2012 (EX 15532006), sp. zn. Rvp 8930/2012 (EX 6522006), sp. zn. Rvp 8931/2012 (EX 39362006), sp. zn. Rvp 8932/2012 (EX 3862005), sp. zn. Rvp 8933/2012 (EX 2472005), sp. zn. Rvp 8934/2012 (EX 1682006), sp. zn. Rvp 8935/2012 (EX 17172006), sp. zn. Rvp 8936/2012 (EX 22412005), sp. zn. Rvp 8937/2012 (EX 5972006), sp. zn. Rvp 8938/2012 (EX 1652004), sp. zn. Rvp 8939/2012 (EX 6402006) a sp. zn. Rvp 8940/2012 (EX 22982005) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Topoľčany v konaniach, ktorých spisovú značku neoznačila, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 8908/2012 až sp. zn. Rvp 8940/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 8908/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 14. mája 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 8908/2012 až sp. zn. Rvp 8940/2012 (ďalej len „namietané konania“), ktorými namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 12 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 dohovoru a práva užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“)

postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) v konaniach, ktorých spisovú značku neoznačila.

Sťažovateľka v predmetných veciach osobitne podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcií. Súdny exekútor postupoval podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií. Okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcií.

Sťažovateľka namieta, že okresný súd dosiaľ nerozhodol v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcií.

Vzhľadom na neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu podala sťažovateľka 23. marca 2012 v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosti na prietahy v ňou iniciovaných konaniach. Sťažovateľka v sťažnostiach uvádza, že na tieto svoje sťažnosti nedostala dosiaľ žiadnu odpoveď.

Sťažovateľka bližšie nekonkretizovala konania pred okresným súdom.

Podľa tvrdení sťažovateľky postupom okresného súdu v napadnutých konaniach malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

V petite sťažností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach boli porušené ňou označené práva, aby

okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov a aby bol okresný súd zaviazaný zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 8908/2012 až sp. zn. Rvp 8940/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

2. K namietanému porušeniu v petite sťažností uvedených práv postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Sťažovateľka tiež napriek tomu, že na úvodnej strane sťažností uvádza ako prílohy „*listiny podľa textu*“, ústavnému súdu (okrem splnomocnenia) v prílohe nedoručila žiadne písomné podklady.

Vzhľadom na charakter námietok, ktorými sťažovateľka odôvodňuje svoje sťažnosti (nečinnosť okresného súdu) a tvrdí porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, od ktorého potom odvádza aj porušenie ostatných

označených práv, sa ústavný súd zamerlal na posúdenie vyčerpania účinných právnych prostriedkov, ktoré mala sťažovateľka k dispozícii na ochranu svojich označených práv, a tým aj na posúdenie prípustnosti jej sťažností podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. V tomto prípade je prípustnosť sťažností viazaná na vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľke zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľka oprávnená podľa § 62 ods. 1 zákona o súdech.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu ústavný súd poukazuje na to, že špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, III. ÚS 401/08, III. ÚS 410/2012), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní (podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdech) je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, predmetom ktorej je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil právne prostriedky podľa zákona o súdech (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označených práv.

Ústavný súd zásadne považuje podanie sťažnosti na prieťahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdech za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03,

IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu 23. marca 2012 uplatnila sťažnosti na priet'ahy v napadnutých konaniach adresované predsedovi okresného súdu, pričom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli ústavnému súdu doručené už 14. mája 2012 bez toho, aby sťažovateľka vyčkala na odpoveď predsedu okresného súdu. Z uvedeného možno vyvodiť, že sťažnosti boli ústavnému súdu podané v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej práv účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ňou sledovaný cieľ.

Za týchto okolností považuje ústavný súd predmetné sťažnosti na priet'ahy v konaní iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takéto sťažnosti mohli mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti sťažovateľkou namietaným postupom okresného súdu v napadnutých konaniach (m. m. III. ÚS 44/03, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06, III. ÚS 10/2012, III. ÚS 286/2012).

Ústavný súd v súvislosti s namietaným postupom okresného súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, poukazuje na to, že sťažnosti boli ústavnému súdu podané predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon účinne poskytuje sťažovateľke na ochranu jej základných práv, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti v celku, keďže porušenie ostatných označených práv bolo odôvodňované porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a práva podľa čl. 6 ods. dohovoru, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre ich neprípustnosť.

Sťažovateľka, ktorá podala sťažnosti prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, v texte sťažností ani v ich petite neuviedla spisové značky, pod ktorými sú namietané konania pred okresným súdom vedené, a ani ústavnému súdu s návrhmi nedoručila relevantné (k návrhu sa vzťahujúce) písomné podklady, preto ústavný súd mohol v tejto časti odmietnuť sťažnosti aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ústavný súd už viackrát zaujal stanovisko k dodržaniu zákonom ustanovených lehôt všeobecným súdom, keď uviedol, že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem „v primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02).

Napokon ústavný súd pripomína, že pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľky o riadnom nevybavení jej sťažností na prietahy v konaní predsedom okresného súdu, sťažovateľka mohla podať sťažnosť podľa § 63 a nasl. zákona o súdoch aj predsedovi krajského (nadriadeného) súdu, aby vo veci urobil nápravu, avšak zo sťažností nevyplýva, že by tak bola postupovala.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2012